

Agrodružstvo Bystré, 094 34 Bystré 606, IČO: 36485055

Obchodný register Okresného súdu Prešov
oddiel: Dr. vložka č. 10113/P

V ý r o č n á s p r á v a

za rok 2019

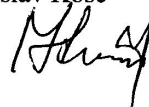
Vyhotovená dňa: 5.2.2020

Schválená dňa: 21.2.2020

Overená audítorom dňa: 14.2.2020

Ing. Miroslav Košč

predseda

Ing. Anna Mihočová

členka predstavenstva

I. Vývoj a stav finančného hospodárenia

1. Výsledky rastlinnej výroby

Úrody plodín dosiahnuté z 1 ha

<i>Plodina</i>	<i>Priemerná ha úroda v t 2018</i>	<i>Priemerná ha úroda v t 2019</i>
Pšenica ozimná	3,52	4,93
Jačmeň jarný	3,00	4,91
Jačmeň ozimný	3,25	5,01
Kukurica zrno	9,82	10,34
Repka ozimná	2,72	2,81
Sója	1,75	2,37
Hrach	2,00	-
Kukurica siláž	23,30	30,10
Jarné miešanky	-	25,14
Lucerka v suchom	9,01	13,70
Trávy na o.p. v suchom	0,96	2,16
TTP v suchom	1,17	1,40

Na úseku rastlinnej výroby sa u nás štruktúra pestovaných plodín medziročne nemení. Dá sa povedať, že je prispôbena dlhoročne odskúšaným pôdno-klimatickým podmienkam a medziročné rozdiely vo výmerách jednotlivých plodín nie sú nejak zvlášť významné. Väčšinou sa menia v závislosti od požiadaviek trhu, cenového vývoja rastlinných komodít a požiadaviek živočíšnej výroby. Dlhodobe najrozšírejšiu skupinu tvoria husto siate obilniny, ktoré s kukuricou na zrno tvoria vyše 50 % výmery ornej pôdy.

Významnú tržnú skupinu plodín predstavujú olejniný tvorené ozimnou repkou a sójou. Táto skupina plodín v osevnom postupe zaberá 25–30 %. Zvyšok tvoria jednoročné a viacročné krmoviny na ornej pôde, ktoré zabezpečujú potrebu objemových krmovín pre živočíšnu výrobu. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy predstavuje 1716,77 ha, z toho je 1192,93 ha ornej pôdy a 523,84 ha trvalých trávnych porastov.

Hustosiate obilniny

Hustosiate obilniny sme v roku 2019 pestovali na výmere 556,02 ha. V našich podmienkach sú tvorené ozimnou pšenicou, ozimným a jarným jačmeňom. Zastúpenie jednotlivých druhov závisí od záujmu a potreby trhu a ich cenových relácií. V prospech pšenice hovorí vyššia úroda ako u jačmeňa a v prípade dopestovania potravinárskej pšenice aj vyššia realizačná cena. Tá je ale otázna, lebo v prípade dostatku potravinárskej pšenice je rozdiel medzi kýmnu a potravinárskou pšenicou často nepatrný.

Situácia sa začína o niečo zlepšovať u jačmeňa. O sladovnícky jačmeň je záujem (dokonca aj ozimný). Je to zaujímavý exportný artikel, čo sa začína prejavovať na zvýšenom záujme zo strany sladovní a taktiež na jeho cene. Jeho úspešné pestovanie je veľmi závislé od priebehu počasia a všetky snahy o dopestovanie kvalitného sladovníckeho jačmeňa ako aj všetky základné vstupy môže zmarit niekoľko dní nepriaznivého počasia pred alebo v čase zberu. Z ekonomicky zaujímavej komodity sa stáva kýmne obilie, ktoré je ťažko predajné.

Riziká plynúce z pestovania obilnín sme sa preto snažili rozložiť. Po slabej úrode jačmeňa v roku 2018 sme zvýšili výmeru pšenice o 80 ha na 378,23 ha, z čoho $\frac{3}{4}$ činila kvalitná potravinárska pšenica kategórie E a $\frac{1}{4}$ hybridná kýmna pšenica, ktorú sme si vyskúšali rok predtým a dala nám dobrú úrodu kýmneho obilia. V čase sucha sme sa snažili aplikovať kvapalnú hnojivá so stimulátormi rastu, aby sme udržali porasty pšenice v dobrej kondícii. V čase májových dažďov v štádiu kvitnutia sme sa fungicídnu ochranou klasu snažili ochrániť pšenicu pred napadnutím fusariozami. Týmto opatreniami sme dosiahli požadované parametre Elitnej potravinárskej pšenice, vrátane požadovanej objemovej hmotnosti a bez mykotoxínov, čo boli v roku 2019 podstatné ukazovatele potravinárskej pšenice, takže sme nemali s jej odbytom problém.

Čo sa týka sladovníckeho jačmeňa rozhodli sme sa pre zmenu odberateľa. Urobili sme dobre, lebo do spoločnosti Plzeňský Prazdroj Slovensko vo Veľkom Šariši sme predali celú produkciu ozimného aj jarného jačmeňa za veľmi zaujímavé ceny.

S dosiahnutými úrodami pšenice aj jačmeňa 4,9 – 5,0 t/ha môžeme byť na daný rok spokojní.

Z olejní má v našom podniku stále prioritné postavenie **repka ozimná**. Jej výmerou patrime už roky medzi najväčších pestovateľov v našom okrese. Repka patrí medzi naše najvýznamnejšie bežné plodiny, ale nezastupiteľné miesto jej patrí aj z dôvodu zlepšujúcej predplodiny pre ozimnú pšenicu, ktorá obohacuje pôdu o organickú hmotu a obnovuje prirodzenú úrodnosť pôdy.

V roku 2019 sme jej výmeru znížili na 249,64 ha. Bolo to z dôvodu poklesu jej realizačnej ceny, poklesu záujmu o ňu z dôvodu, vysokých svetových zásob, ako aj nárastu škôd na jej porastoch spôsobených vysokou zverou. Repka je veľmi náročná plodina na materiálové vstupy a nedá sa pestovať ináč ako invazívne. To si uvedomujeme už od zakladania porastov, vrátane náročnej chemickej ochrany proti škodlivým činiteľom a intenzívnej výživy základnými živinami mikroprvkami a aktivátormi rastu. Veľkú pozornosť sme venovali stráženiu porastov repky pred vysokou zverou v zimnom a predjarnom období.

Celé naše úsilie smeruje k dosiahnutiu úrody 3 t/ha, pri ktorej začína ziskové pestovanie repky. Porasty repky po májových výdatných zrážkach vyzerali sľubne. Horúce počasia v júni však spôsobilo predčasné dozretie repky, drobné semená, takže napriek všetkej starostlivosti a optimálnemu zberu sme dosiahli úrodu 2,8 t/ha, čo bolo pre nás skôr sklamaním ako potešením.

Ďalšou olejninou, ktorej význam a záujem o ňu narastá je **sója**. Na rozdiel od repky si vyžaduje veľa kvalitnejšej pôdy a keďže ich máme málo veľmi sa nám s jej pestovaním nedarí. Spočiatku bolo pestovanie sóje zaujímavé z dôvodu tzv. zazeleňovania, pestovaním špeciálnych plodín viažúcich vzdušný dusík.

Neskôr však bola pri jej pestovaní vylúčená akákoľvek chemická ochrana a tak záujem o je pestovanie z dôvodu zaburinenia klesol. Vlni však jej pestovanie bolo podporené dotáciou na plochu, ktorá bola založená certifikovaným nakúpeným osivom. Z toho dôvodu záujem o jej pestovanie opäť vzrástol. Ďalším problémom začína byť vysoká zver, ktorá si po repke zvykla už aj na sóju a kukuricu, ktoré s obľubou spása, keď repka odkvitne a je pre ňu horká. Na porastoch v blízkosti lesov tak môže spôsobiť spásením až 50 % škody. V roku 2019 sme dopestovali z 1 ha 2,36 t sójových bôbov a pestovali sme ju na výmere 75,51 ha.

Jednou z plodín, ktoré sa nám v posledných rokoch darí dosahovať dobré úrody je **kukurica na zrno**. Je to spôsobené tým, že ju vysievame na lepšie pôdy a po poklese stavov diviacej zveri sú

škody na jej porastoch nižšie ako predtým. Taktiež už máme osvedčené hybridy s FAOm do 350, ktoré v našich podmienkach dávajú dobré úrody. Keďže pôdy pod kukuricou pravidelne hnojíme maštalným hnojom a močovinou, pod päť sejačky, v prípade dobrej výživy a dostatku vlhky v pôde v čase zapájania porastov si už po zakrytí pôdy kukurica zabezpečí v poraste dostatok vlhky v pôde. Tak to bolo aj v roku 2019, keď kukurica po vzídení porastov vďaka výdatným májovým zrážkam dostatočne využila aj zrážky v júli a auguste, na vytvorenie dostatku biomasy.

V roku 2019 sme pestovali kukuricu na zrno na výmere 82,42 ha a z 1 ha sme dopestovali 10,34 t zrna kukurice. Z celkového množstva 852 t dopestovanej kukurice sme použili 254 t na zakonzervovanie mokrého zrna kukurice do vakov technológiou CCM pre potreby živočíšnej výroby.

Po výpadku krmív v roku 2018 sme museli riešiť, ako zabezpečiť dostatok krmív pre nadchádzajúci rok. Okrem už spomínaného nákupu silážnej kukurice na poraste sme museli zvýšiť osevné plochy krmovín na vytvorenie dostatočnej rezervy objemových krmív.

Na skoré doplnenie potreby senáže sme v jeseni 2018 zasiali 11 ha ozimných miešanok vo forme ozimnej raže, z ktorej sme už koncom apríla vyrobili 112 t senáže na preklopenie nedostatku senáže v jarnom období. Ďalšou výhodou bolo, že na spomínanej výmere 11 ha sme mohli dopestovať v tom istom roku silážnu kukuricu. A práve kukurica na siláž bola tou plodinou na ktorej sme sa v kritickom roku 2018 najviac popáliť. Nižšia osiata výmera a k tomu výpadok v úrode sa nám vypomstil dvojnásobne. Preto sme chceli tomu v roku 2019 predísť. Zvýšili sme preto výmeru silážnej kukurice na 100,17 ha. Vďaka úrode 30,1 t z ha, sme mohli vytvoriť prechodnú rezervu na rok 2019 a v druhom silážnom vaku aj rezervu na prechod z úrody roku 2019 na úrodu roku 2020.

Po vyorávke **lucerny** v jeseni 2018 sme ju potrebovali nahradiť na výmere 27 ha. Jednoznačne sa nám osvedčil jarný spôsob sejby lucerny do krycej plodiny, ktorou je čistá kultúra hrachu. Výhodou tohto spôsobu je, že miešanka hrachu nezatieňuje a nepotláča porast lucerny, práve naopak. Uponkatý hrach vytvorí dostatok zelenej hmoty, z ktorej na začiatku tvorby strukov vieme vyrobiť kvalitnú bielkovinovú senáž. Tak to bolo aj vlani, keď sme z 1 ha vyrobili 25 t a celkom 342 t senáže. Ďalšou výhodou je, že lucerna po zbere hrachu veľmi dobre obrastá a porast sa rýchlo zapojí.

Lucernu sme v roku 2019 zberali z výmery 61,13 ha. Priaznivé vlhkové podmienky nám umožnili urobiť 5 kosieb, z ktorých sme vyrobili 1675 t lucernovej senáže. Úroda v sene tak u lucerny činila 13,7 t z ha.

Výmera **tráv na ornej pôde** sme v roku 2019 zvýšili na 32 ha. Bolo to z dôvodu zatravnienia svahovitých častí pôdnych blokov a tiež parcely Stredné pole v k. u. Zlatník, ktorý z dôvodu vysokej koncentrácie vysokej zveri sa neoplatilo využívať na osev poľných plodín.

Takto sa nám v prvom užitkovom roku podarilo vyrobiť 70 t kvalitného lúčneho sena pre jahňatá.

Poslednou skupinou plodín sú **trvalé trávne porasty**, ktorých obhospodarujeme 523,84 ha. Keďže v našich podmienkach pasieme iba ovce, na pašu slúži 95 ha pasienkov. Zvyšnú výmeru tvoria lúky, na ktorých dorábame seno pre vlastnú potrebu a predaj. Celková úroda z trvalých trávnych porastov v roku 2019 činila 1,4 t z ha.

Rok 2019 nebol čo sa týka rastlinnej výroby zlým rokom. Nedosiahli sme v ňom rekordné úrody, ale ani žiadne výpadky ako v roku 2018. Bol to rok výnimočný, čo sa týka vyrovnanosti úrod všetkých pestovaných plodín, čo je pomerne zriedkavý jav. Podstatné je, že úrody všetkých plodín s výnimkou tráv na ornej pôde a TTP boli vyššie ako dlhodobý priemer za 13 rokov.

Potešiteľná bola kvalita jednotlivých rastlinných komodít. U pšenice ozimnej ¾ produkcie spĺňalo parametre potravinárskej pšenice triedy Elita s požadovanou objemovou hmotnosťou, obsahom

lepku NL a bez obsahu škodlivých mykotoxínov. Repku sme expedovali priamo z dvora odberateľom bez zrážok na nečistoty a vlhkosť. Podobne je to aj u kukurice a sóje. Sladovnícke parametre sme dosiahli v celej produkcii ozimného a jarného jačmeňa. Je len na škodu, že sa táto kvalita neodrazila adekvátne aj na realizačných cenách rastlinných komodít. Oproti minulému roku ceny pšenice, kukurice a sóje dokonca poklesli aj o 20 Eur/ t.

Zberom úrody poľných plodín sa práce v rastlinnej výrobe nekončia. Výrobný proces pokračuje nepretržite ďalej, je potrebné založiť úrodu ďalšieho hospodárskeho roka.

V jeseni 2019 sme zasiali repku ozimnú na cca rovnakej výmere ako predvlani. Pšenicu ozimnú sme znížili o 12 ha a ozimný jačmeň zvýšili na takmer 100 ha. Veríme, že bude pretrvávajúť záujem o sladovnícky jačmeň aj naďalej, preto chceme zachovať aj výmeru jarného jačmeňa.

Vďaka priaznivému počasiu v jeseni išli porasty do zimy v dobrom kondičnom stave. Repku a jačmeň sme ošetrili proti burinám a živočíšnym škodcom u repky sme vykonali neskoré prihnojenie močovinou. Bol to dobrý krok, pretože v dôsledku miernej zimy repka nepretržite vegetuje a stále potrebuje živiny na svoj vývoj. Jediné čo sme nestihli bolo to, že v dôsledku daždivého novembra sme nemohli ošetriť porasty pšenice proti burinám. Tento zásah bude potrebné vykonať v jarnom období čím skôr, pretože s kultúrnymi plodinami vegetujú aj buriny. V jesennom období sme vyaplikovali všetok maštalný hnoj na celkovú výmeru 125 ha.

Plochy určené na sejbu jarných plodín sú pripravené po klasickej orbe alebo hlbokom podrývaní dlátovým pluhom.

2. Výsledky živočíšnej výroby

Stavy hospodárskych zvierat a ich úžitkovosť

<i>Druh zvierat</i>	<i>Rok 2018</i>	<i>Rok 2019</i>
Dojnice	182	183
- ročná dojivosť	8197	8197
- denná dojivosť	22,46	22,46
Teľatá do 6 mes.	34	40
- hmotnostné prírastky	0,56	0,68
Mladý dobytok	86	68
- hmotnostné prírastky	1,08	0,95
Bahnice	309	309
- odstav jahniat	137	137

Najväčším problémom na úseku živočíšnej výroby bola fluktuácia pracovníkov. Všetko sa to začalo odchodom dvoch zootechnikov z hospodárskeho dvora Čierne. Nahradenie skúsených pracovníkov nikdy nebýva jednoduché, hlavne keď sa jedná o zabehnutých dvorových zootechnikov. K tomu sa pridali problémy s ošetrovateľmi zvierat v súvislosti s odchodom do dôchodku, dlhodobými maródkami, ako aj ukončením pracovného pomeru z disciplinárnych dôvodov.

Problém s obsadením ošetrovateľov oviec sme mali aj na hospodárskom dvore Hermanovce počas práceneschopnosti pomocného baču po začatí pastevnej sezóny. Napriek nedostatku pracovníkov a nezájmu o prácu v ŽV sa nám s obrovskými ťažkosťami podarilo nahradiť chýbajúcich ošetrovateľov. Zaučenie nových pracovníkov však trvalo určitý čas a prinieslo množstvo problémov, ktorým by sme sa vyhli v prípade ustáleného pracovného kolektívu ŽV.

Aby toho však nebolo málo, tak nás v auguste postihol požiar strechy na kravíne v Čiernom, ktorý nám priniesol problémy, s ktorými sme zápasili celý druhý polrok. Šťastím v nešťastí bolo, že požiar nespôsobil poškodenie zdravia ľudí a zvierat, ani škody na technológií dojárne. Odniesla si to „iba“ strecha maštale, oprava ktorej nás stála nemalé finančné prostriedky. Z uvedeného je zrejmé, že všetky tieto problémy sa prejavili na zhoršenom výsledku ŽV v hospodárskom roku 2019.

Chov hovädzieho dobytku

Stavy hospodárskych zvierat sa len minimálne odlišujú od stavov roku 2018. Od 0 stavu 180 ks dojníc sa narodilo 146 ks teliat, čo je o 5 ks menej ako vlni a zároveň najmenej za posledné roky, odkedy máme dojnice v Čiernom. Aj keď k 146 ks teliat pripočítame 12 ks mŕtvonarodených teliat (úhyn do 3 dní po otelení) počet otelených dojníc činí iba 158 ks, čo je zo 180 ks málo. Čísla nepustia. Čím menej otelených kráv - menej teliat = menej mlieka.

Kým v prvom polroku 2019 sme mali predpoklad výrazného prekročenia dojivosti oproti roku 2018, v druhom polroku sa situácia výrazne zhoršila. Bolo to dané menším počtom otelených kráv v druhom polroku 2019. Problémy so zabrezávaním začali už koncom roka 2018. Tieto problémy sa vyskytujú v chovoch s vysokou úžitkovosťou dojníc. Riešia sa synchronizáciou ruje aplikáciou hormónov, po ktorých nastáva pripúšťanie v presne stanovenom termíne. To všetko musí odsledovať a zabezpečiť dvorový zooteknik, čo sa po odchode zooteknikov nestalo. Kravy neostávali teľné, zhoršili sa reprodukčné ukazovatele nielen u kráv ale aj u jalovíc, ktoré po presťahovaní z Hermanoviec do Čierneho neostávali teľné. Výsledkom bol nižší počet narodených teliat za posledné štyri mesiace roka. Počet narodených teliat je preto jediný horší ukazovateľ oproti roku 2018.

Podstatne lepšie výsledky sme dosiahli v úhyne teliat do 3 mesiacov – 10 ks oproti 20 ks v roku 2018. Mŕtvonarodené teľatá v roku 2019 boli 12 ks, čo je o 19 ks menej ako v roku 2018.

V roku 2019 sme odpredali 59 ks mliečnych teliat o priemernej váhe 65 kg v priemernej cene 3,85 EUR/kg.

Najdôležitejšou kategóriou živočíšnej výroby sú dojnice. Tržby za mlieko predstavujú 90 % tržieb živočíšnej výroby a ~40 % celkových tržieb družstva.

Od 0 stavu 180 ks dojníc sme predali do syrárne BEL Michalovce 1 466 181 l mlieka
- cez mliečny automat 7 327 l mlieka
Spolu sme predali 1 473 455 l mlieka.

Dodávka mlieka do syrárne BEL Michalovce je o 13 350 l vyššia ako v roku 2018.

Dodávka na kravu je 8 197 l a je presne na úrovni roku 2018. Úžitkovosť na ks a deň 22,46 l.

Dodávka mlieka za prvých sedem mesiacov bola o 28 000 l vyššia. Potom však prisli problémy po požari strechy a problémy s telením, takže tento nárast poklesol na konečných 13 350 litrov.

Tržby za mlieko vrátane príplatkov od Mliečného odbytového družstva boli vo výške 524 210,- Eur, čo predstavuje nárast tržieb o 18 271,- EUR oproti roku 2018.

Ø realizačná cena mlieka bola 0,358 EUR/l, čo je o 0,01 EUR viac ako v roku predošlom.

S výnimkou prvého mesiaca sme mlieko realizovali v Q kvalite.

V roku 2019 nám uhynulo 9 dojníc, ktoré sme museli nahradiť podobne ako každú vyradenú dojnicu otelenou VTJ. V roku 2019 sme predali 2 plemenných býkov v cene 4 700,- EUR. Jedného

ohodnoteného býka sme nepredali, pretože bol po francúzskom mliekovom plemene a tak sme ho využili na pripravovanie vlastných problémových jalovic a dojníc.

Chov oviec

- ostal po presune jalovic do Čierneho ako jediný chov na hospodárskom dvore Hermanovce. Najväčším problémom v chove oviec bol ako po minulé roky problémom s obsadením pomocníka k bačovi.

Je to na škodu veci, lebo výsledky v chove oviec by mohli byť oveľa lepšie, keby sme mali ešte jedného spoľahlivého pracovníka. Žiaľ, ani v roku 2019 sa nám nepodarilo takého pracovníka získať, napriek tomu, že sme skúšali viacerých, ale žiaden sa neosvedčil. Absencia kvalitného pomocníka má za následok to, že maximálny počet oviec sa dojí až v druhej polovici dojenej sezóny, kedy už ovce doja menej mlieka.

Aj napriek spomínaným problémom sme v roku 2019 nadojili 18 720 l mlieka, čo je o 1500 l mlieka viac ako predtým v Ø realizačnej cene 0,95 EUR/l. Ďalej sme predali 346 ks jahniat. Priemerná hmotnosť jahniat bola 14,8 kg a Ø cena 2,19 EUR/kg. Tento ukazovateľ bol najlepším za posledné roky. Napomohla tomu aj skutočnosť, že mimo veľkonočných jahniat predávaných do Agrokombinátu Sabinov sme predali aj väčšie tzv. „ťažšie jahňatá“ pre firmu UBM, ktorá predstavuje potrebnú konkurenciu pre monopol Agrokombinátu Sabinov. Cena za tzv. „ťažké jahňatá“ je zaujímavá napriek dodatočným nákladom na granulovanú krmnu zmes, potrebnú pre ich výkrm. Nevýhodou je na druhej strane, že jahňatá sú dlhšie pod ovcami, čím sa zníži predaj mlieka.

Okrem jahniat sme predali 14 ks aukčných plemenných baranov a 2 ks starších plemenných baranov. Priemerná cena 1 barana činila cca 500 EUR. Ďalej bolo z „dvora“ odpredané 278 kg ovčieho syra. Z ďalšieho chovu sme vyradili a predali 82 ks vyradených oviec v Ø realizačnej cene 0,62 eur/kg. O cene ovčej vlny hovorí fakt, že 2000 kg vlny sme vymenili za krmnu soľ a výsledná cena ovčej vlny tak činila 0,33 EUR/kg.

Na úseku výroby krmných zmesí sme vyrobili 1402 q zmesi pre jednotlivé kategórie hospodárskych zvierat, čo je oproti roku 2018 menej o 111 q. Z toho dôvodu bola nižšia spotreba vlastného obilia a nakúpených komponentov do krmných zmesí. Na druhej strane sme skfmili viacej repkových extrahovaných šrotov a liehovarníckych výpalkov.

Po zrátaní všetkých nákladových položiek sme znížili nakúpené krmivá o 10 500,- EUR a PHM o 3000,- EUR. Na druhej strane v dôsledku opravy spomínanej strechy po požari sme zvýšili náklady na materiál a prácu strechárov o vyše 30 000,- EUR. V dôsledku zvýšenia nočných príplatkov a príplatkov za prácu v sobotu, nedeľu a vo sviatok, stúpili mzdy s odvodmi na úseku o takmer 28 000,- eur.

Na základe všetkých spomínaných skutočností bol na úseku živočíšnej výroby v roku 2019 zaznamenaný horší hospodársky výsledok ako v roku 2018.

3. ÚSEK MECHANIZÁCIE

Začiatok kalendárneho roka je nielen obdobím vegetačného kľudu na poliach, ale aj v dielňach mechanizácie. Samozrejme musí byť zabezpečený chod živočíšnej výroby. Po vyčerpaní dovolení pracovníci mechanizácie od druhej polovice januára začínajú s opravami strojov a náradia do 1. etapy jarných prác. V roku 2019 bola prioritná požiadavka živočíšnej výroby na dokončenie maštale pre mladý dobytok v Čiernom. Jednalo sa hlavne o zvaračské práce a prípravné práce na montáž technológie

Potom už prišli na rad rozmetadlá priemyselných hnojív, kde sme zmenili opotrebované lopatky na rozhadzovanie PH. Na sejačke Vaderstad na sejbu hustosiatychobilnín a repky bola potrebná výmena výsevneho dna a držiakov výsevných kotúčov. Nie sú to lacné záležitosti a tu si

uvedomujeme, ako dostanú „zabrať“ výsevne jednotky na niektorých našich kamenistých pôdach, napriek tomu že kamene tam pravidelne zberáme.

Väčšou opravou prešli rozmetadlá maštalného hnoja, kde sme opravili prevodovky a vymenili všetky ložiská a hriadele. Až jesenná prevádzka potvrdila opodstatnenosť týchto opráv, keďže sme nezaznamenali žiadnu vážnu poruchu pri rozhadzovaní maštalného hnoja.

Na rad prišli opravy najviac vyťažených traktorov značky JD. Po kolízií s UDS došlo k poškodeniu kapoty a svetiel na JD 7820. Na spomínanom traktore sme museli vymeniť aj radiátor a taktiež kompresor klimatizácie. Keďže sme použili kompresor po oprave, ktorý sme mali na sklade, ušetrili sme tým čas na opravu a samozrejme aj nemalé náklady na zakúpenie nového náhradného dielu. Podstatne nákladnejšou položkou bolo zakúpenie nových zadných pneumatík v cene 3 400,- EUR.

Na jesenné práce sme museli vybaviť novými pneumatikami aj náš najvýkonnejší traktor JD8310R v hodnote 4 800,- EUR, pretože už boli veľmi opotrebované a v čase jesenných dažďov sa to prejavilo ich preklzom a nadmernou spotrebou PHM. Okrem toho sme na tomto stroji opravili ramená trojbodového závesu, remenicu ventilátora a vymenili poškodené a doplnili prázdne akumulátory odpruženia prednej nápravy dusíkom.

Najväčšie náklady sme však mali na traktory JD7530. Tu sme opravili odpruženie prednej nápravy, vymenili tlmič torzných kmitov, klinový remeň, kompresor klimatizácie a vstrekovač na motory. Celkové náklady na opravu tu činili takmer 8 000,- eur.

Spomínané náklady rozhodne nepredstavujú zanedbateľné čiastky, ale ide tu o traktory, ktoré vykonávajú gro poľných prác v rastlinnej výrobe ako sú orby, hlboké podmietky, príprava pôdy a sejby. Pri týchto prácach sú využívané vo viac- smennej prevádzke a s výnimkou najnovšieho JD8310 už majú nejaký ten rok odrobený.

Z ďalších traktorov sme vo vlastnej rézii vykonali generálnu opravu prevodovky na Z-16245 a generálku motora a prevodovky na Z-1645 s čelným nakladačom. Okrem toho sme urobili vo vlastnej rézii opravu motora na nakladači UNK 320 a na UNC 060 sme dali vymeniť oba hydrogenerátory a hydromotory. Medzi väčšie poruchy, ktoré sa vyskytli v roku 2019 bola porucha na kombajne JD550. Počas zberu sóje a kukurice sme museli vymeniť tesnenie pod hlavne.

Keďže sme museli čakať za súčiastkami, museli sme náš kombajn nahradiť pri zbere sóje a CCM kukurice od cudzích dodávateľov. Klasický zber kukurice sme už potom zvládli vlastným opraveným kombajnom.

Do žatvy sme v roku 2019 mali zapojených 8 kombajnov, okrem našich dvoch ešte 6 cudzích. Väčší počet kombajnov bol potrebný z dôvodu nerovnomerného dozrievania porastov, búrkového charakteru počasia počas celej žatvy, ako aj potreba zberu obilia v čase, kedy si to vyžadovali kvalitatívne parametre tej-ktorej plodiny.

Výkony kombajnov v žatve 2019 boli nasledovné:

JD - Bublavý Jaroslav	194 ha
2 ks CLAAS Pehanič Michalovce	179 ha
CLAAS Kentoš Miroslav	150 ha
CLAAS Komár Prešov	108 ha
CLAAS Sciranka Juraj	42 ha
JD Agrokom Prešov – ukážka	25 ha
ROD Ďurďoš a Vyšný Žipov spolu	21 ha

Odvoz obilia počas žatvy sme zvládli pomocou vlastných dopravných prostriedkov – 4 nákladné autá, 2 veľkoobjemové vlečky za traktormi JD a v prípade potreby 8-tonná vlečka za Z-16245.

Do zberu slamy sme mali zapojené vlečky, 2 lisy, ale napriek tomu sme nestihali lisovať vymlátené plochy obilnín a po zrážkach sme mali problémy s pozberaním slamy.

Po ukončení žatevných prác a sejbe repky ozimnej sme menšiu prestávku v poľných prácach využili na rekonštrukciu administratívnej budovy výmenou okien v hodnote 11 000,- eur. V kanceláriach na poschodí sme položili dlažbu, vymenili termostatické ventily na radiátoroch,

vymaľovali všetky priestory na poschodí. Celková rekonštrukcia stála 20 000,- eur. V závislosti od finančných možností by sme v roku 2020 chceli pokračovať v rekonštrukcii vonkajšej časti administratívnej budovy.

Na plnení úloh rastlinnej a živočíšnej výroby sa podieľajú aj nákladné autá. Tu evidujeme 6 nákladných áut, ktoré sú do prác zapojené 5–7 mesiacov v roku. Po sprísnení podmienok STK býva obtiažne zvládnuť STK-ku, pretože sa jedná o staršie typy nákladných áut, takže niektoré z nich museli absolvovať túto kontrolu viackrát.

Na úseku osobnej dopravy sme v roku 2019 evidovali 5 osobných áut, ktoré najazdili 67 913 km, spotrebovali 1710 l benzínu a 3626 l nafty. Menšia spotreba je daná skutočnosťou, že iba jedno vozidlo (Lada Niva) spaľuje benzín, ostatné spaľujú naftu. Počet najazdených km v roku 2019 je oproti roku 2018 nižší o 5580 km. V októbri sme vyradili z evidencie družstva vozidlo Škoda Felícia, takže evidujeme už len 4 osobné vozidlá, po jednom vozidle na každom úseku.

Pre zabezpečenie výroby sme v roku 2019 spotrebovali celkom:

- 185 873 l nafty v hodnote 179 949,- eur čo je vyššia spotreba o 23 253 litrov. Je to dané nižším objemom výkonov mechanizácie v roku 2018 z dôvodu prepadu produkcie rastlinnej výroby spôsobeného dopadom sucha o 30–40 %.
- 255 684 kWh elektrickej energie v hodnote 41 000,- eur, čo predstavuje úsporu oproti roku 2018 16 616 kWh. Úspora elektrickej energie bola zaznamenaná najmä na hospodárskom dvore Čierne, kde sa energia z chladenia mlieka využila na ohrev teplej vody v bojleroch.
- 44 772 m³ zemného plynu v hodnote 18 625,- eur. Zvýšená spotreba zemného plynu ide na vrub väčšieho objemu sušenej kukurice oproti roku 2018 a jej vyššej zberovej vlhkosti min. o 5%. Taktiež sme sušili kukuricu pre ROD Vyšný Žipov a Ďurd'oš.
- 7 100 m³ vody, čo je o 3 507 m³ viac ako v roku 2018. V peňažnom vyjadrení je to prekročenie spotreby o 4 700,- eur.

Positívom na úseku mechanizácie je to, že tam dochádza plynule k výmene pracovníkov, ktorí odchádzajú do dôchodku. Tí odovzdávajú svoje skúsenosti a vedomosti mladým, ktorí nastupujú na ich miesto. Mladí zatiaľ majú záujem o prácu na strojoch a na poli. Možno máme iba šťastie na takýchto mladých ľudí. Bolo by dobre, keby sa táto kontinuita zachovala aj naďalej a keby sa preniesla aj na iné úseky, hlavne do živočíšnej výroby.

4. Výsledky finančného hodnotenia

v EUR

<i>Tržby a výnosy podľa činnosti</i>	2018	2019
Tržby za výrobky RV	814164	714784
Tržby za výrobky ŽV	570209	591024
Tržby ostatné	48864	38663
Spolu za vl. výrobky a služby	1433237	1344471
Tržby z predaja IM a mat.	28150	29985
Dotácie	528578	559784
Z toho: - priame platby EÚ	502847	509645
- VDJ	3631	3371
- domáce podpory	22100	46768
Ostatné výnosy	32100	52695
Výnosy spolu	2021934	2266511

v EUR

<i>Náklady podľa druhov</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Spotreba materiálu	863867	924520
z toho: spotreba osív	43794	60041
hnojív	216342	218480
chemikálií	159787	152875
PHM	158997	174759
krmív	113594	103059
náhr. Dielov	57927	51253
ostatného	113426	164053
Spotreba energie	48591	67581
Osobné náklady	627758	726465
Náklady spolu	1988623	2237893

<i>Výsledok hospodárenia</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
- pred zdanením	38418	39793
- po zdanení	33311	28618

V roku 2019 sme dosiahli hrubú poľnohospodársku produkciu vo výške 1643805 EUR, čo je viac o 205272 EUR oproti roku 2018, HP RV činí 835612 EUR, je vyššia o 135614 EUR, HP ŽV činí 588688, je vyššia o 10003 EUR, HP pomocných činností činí 219505 EUR, je vyššia o 59655 EUR. Rok 2018 bol poznamenaný suchom, takže hrubá produkcia bola oveľa nižšia ako obvykle. Z tohoto dôvodu došlo k zvýšeniu produkcie v roku 2019.

5. Obstaranie dlhodobého majetku 2019

<i>Názov obstaraného majetku</i>	<i>Obstarávacia cena v EUR</i>
Poľnohospodárska pôda	1507
Stavby	199000
Plemenné barany	1200
Nakúpený majetok spolu	201707
Rekonštrukcia maštale	19409
Aktivácia základného stáda zvierat	58984
Majetok obstaraný vlastnou činnosťou spolu	78393
Spolu:	280100

6. Stav peňažných prostriedkov, pohľadávok a záväzkov k 31.12.2019

v EUR

Peňažné prostriedky na bankových účtoch	110423
Peňažné prostriedky v hotovosti	673
Peňažné prostriedky spolu:	111096

Pohľadávky spolu krátkodobé	114529
- z toho z obchodného styku	85640
daňové	28889
iné	-

Záväzky spolu	230492
- z toho krátkodobé	145972
z obchodného styku	86740
dlhodobé	38089
rezervy	20346
bankové úvery	26085

II. Predpokladaný budúci vývoj činnosti družstva na rok 2020

Zámer rastlinnej výroby

<i>Plodina</i>	<i>Výmera v ha</i>	<i>Celková úroda v t</i>	<i>t/ha</i>
Pšenica ozimná	366	1725	4,71
Jačmeň ozimný	100	475	4,75
Jačmeň jarný	119	505	4,25
Kukurica zrna	77	656	8,53
Sója	98	245	2,50
Repka ozimná	246	750	3,05
Kukurica siláž	81	2600	32,00
Lucerka v suchom	65	715	11,00
TTP v suchom	524	655	1,25

Zámer živočíšnej výroby

Plánová produkcia mlieka	1485 tis. l
- ročná dojivosť na kus	8235 l
- denná dojivosť	22,50
Teľatá do 6 mes.	50 ks
- hmotnostné prírastky	0,70 kg/deň
Mladý dobytok	80 ks
- hmotnostné prírastky	0,90 kg/deň
Bahnice	400 ks
- odstav jahniat	140 ks
Produkcia ovčieho mlieka	17000 l
Výroba mäsa – hovädzie	43,0 t
ovčie	3,0 t

Zámer – finančné ukazovatele

	EUR
Výnosy spolu	2125000
z toho - tržby RV	770000
ŽV	600000
ostatné	60000
- ostatné výnosy	695000
Náklady spolu	2105000
z toho - spotreba materiálu	830000
energie	60000
- osobné náklady	755000
- odpisy	220000
Výsledok hospodárenia	20000

III. Návrh na rozdelenie zisku

V zmysle čl. XVII. ods. 4 písm. d/ stanov družstva predkladá sa členskej schôdzi tento návrh na rozdelenie zisku:

- prídel do fondu stabilizácie a rozvoja: 28617,56 EUR